

Міністерство освіти і науки України
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Голова Приймальної комісії
Валентина ЯКУБОВИЧ
«18» травня 2026 р.

ПРОГРАМА
з історії України

для проведення індивідуальної усної співбесіди замість НМТ для вступників на основі повної загальної середньої освіти, НРК 5 та вступників, які здобули вищу освіту та вступають на перший рік навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра за неспорідненою спеціальністю, осіб, які не менше одного року здобувають освітній ступінь бакалавра і виконують у повному обсязі навчальний план, для здобуття освітнього ступеня бакалавра за іншою спеціальністю в Університеті

Розглянуто та схвалено
на засіданні Приймальної комісії
Карпатського національного
університету імені Василя Стефаника
Протокол № 4 від 18 травня 2026 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вступного комплексного випробування з «Історії України» є перевірка знань і відбір вступників для зарахування на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра на основі ПЗСО на освітні програми ОР «Бакалавр».

Наведений перелік питань, які виносяться на вступне випробування, дасть змогу абітурієнту систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути особливу увагу при підготовці до вступного випробування.

Перелік рекомендованої літератури сприятиме в пошуку і підборі джерел підготовки для вступного випробування.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

1. Стародавня доба. Трипільська культура в історичній долі українського народу.
2. Кочові народи на території українських земель.
3. Античні міста-держави Північного Причорномор'я.
4. Процес державотворення Русі-України у IX–X ст. Хрещення Русі.
5. Піднесення Русі в часи Володимира Великого і Ярослава Мудрого.
6. Політична роздробленість Русі.
7. Галицьке князівство за династії Ростиславичів.
8. Об'єднання Галицького і Волинського князівств в одну державу. Князь Роман Мстиславич.
9. Внутрішня та зовнішня політика Данила Галицького.
10. Галицько-Волинське князівство (Королівство Руське) в останній третині XIII – першій половині XIV ст.
11. Захоплення сусідніми державами українських земель та їх становище в 40–90-х рр. XIV ст.
12. Українські землі у складі Великого князівства Литовського і Королівства Польського. Кревська унія 1385 р.
13. Українські землі у складі Московії, Угорщини, Молдавії, Кримського ханства і Турецької імперії у XV – першій половині XVI ст.
14. Люблінська унія 1569 р. Українські землі в складі Речі Посполитої.
15. Запорізька Січ. Реєстрове козацтво.
16. Брестська (Берестейська) церковна унія 1596 р. та її наслідки.
17. Українське козацтво у боротьбі проти турецьких і татарських загарбників у XVI – першій половині XVII ст. Гетьман П.Конашевич-Сагайдачний.
18. Козацько-селянські повстання кінця XVI – 30-х рр. XVII ст. та їх наслідки.
19. Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. Події 1648-1649 рр..
20. Українська козацька держава. Гетьман України Б.Хмельницький.
21. Військові дії в Україні 1649–1653 рр. Договір з Московією 1654 р. та його наслідки.
22. Українська держава під час правління гетьмана І. Виговського.
23. Доба Руїни в Україні 1660–1670-ті рр.
24. Гетьман України І. Мазепа: особливості внутрішньої та зовнішньої політики. Боротьба за незалежність Гетьманщини.
25. Гетьман П. Орлик та його Конституція.
26. Гетьманування Д. Апостола.

27. Правління гетьманського уряду (1734–1750 рр.)
28. Діяльність гетьмана К. Розумовського.
29. Господарське життя й політичний устрій Лівобережної Гетьманщини, Слобідської України та Запоріжжя у другій половині XVII – XVIII ст.
30. Ліквідація царизмом української автономії (1764–1786 рр.)
31. Ліквідація Запорозької Січі 1775 р. та її історична роль в історії України.
32. Народно-визвольні рухи в Україні в першій половині XVIII ст. (гайдамащина, опришківство). Коліївщина.
33. Поділи Речі Посполитої в другій половині XVIII ст. та їх значення для історичного розвитку українських земель.
34. Входження Північного Причорномор'я, Приазов'я та Криму до складу Російської держави (друга половина XVIII ст.): заселення та господарський розвиток.
35. Культура України в другій половині XVII–XVIII ст.
36. Українське національне відродження на Наддніпрянській Україні (кінець XVIII – 40-і рр. XIX ст.)
37. Антиукраїнська політика російського царизму в другій половині XIX ст.
38. Українське національне відродження на західноукраїнських землях наприкінці XVIII – в першій половині XIX ст. “Руська трійця”.
39. Кирило-Мефодіївське братство. Т. Шевченко.
40. Галичина в період революції 1848–1849 рр.
41. Скасування кріпацтва 1861 р. та буржуазно-демократичні реформи 1860–1870-х рр., їх вплив на соціально-економічний розвиток і політичне становище підросійської України.
42. Соціально-економічний розвиток західноукраїнських земель у другій половині XIX–на початку XX ст.
43. Український національний рух на Наддніпрянській Україні в кінці 50–80-х рр. XIX ст. Гуртки-громади.
44. Український національний рух у Галичині, Буковині й Закарпатті в другій половині XIX ст.
45. Політичний етап українського національного відродження на підросійській Україні та західноукраїнських землях (1890-ті рр. – початок XX ст.).
46. Культура України другої половини XIX – початку XX ст.
47. Перша російська революція 1905–1907 рр. та Наддніпрянська Україна. Український національний рух в умовах пореволюційної реакції в 1907–1914 рр.
48. Україна в роки Першої світової війни.

49. Початок національної революції 1917 р. Утворення і діяльність Центральної Ради. I та II Універсали.
50. Українська Народна Республіка часів Центральної Ради 1917–1918 рр.
51. Українська держава гетьмана П. Скоропадського.
52. Українська Народна Республіка часів Директорії (листопад 1918 р. – листопад 1919 р.)
53. Внутрішня і зовнішня політика уряду ЗУНР. Польсько-українська війна 1918–1919 рр.
54. Більшовицький режим в Україні та його політика в 1919 р. Антибільшовицький опір в Україні. Червоний терор.
55. Варшавський договір 1920 р. Директорії УНР і Польщі. Ризький мирний договір 1921 р.
56. Утворення СРСР. Обмеження повноважень України у складі СРСР у 20–30-х роках ХХ ст.
57. Нова економічна політика в УСРР та її наслідки.
58. Політика «українізації» в УРСР, її причини і суть.
59. Більшовицька політика форсованої індустріалізації та Україна.
60. Насильницька колективізація в радянській Україні. Голодомор 1932–1933 рр.
61. Сталінізм в УРСР. Масовий терор. “Розстріляне відродження”.
62. Західноукраїнські землі у міжвоєнний період 1919–1939 рр.
63. Початок Другої світової війни. Приєднання Західної України до складу УРСР.
64. Початок німецько-радянської війни. Військові дії в Україні 1941–1942 рр.
65. Нацистський окупаційний режим в Україні. Рух Опору.
66. ОУН і УПА в роки німецько-радянської війни.
67. Звільнення України від німецько-фашистських військ 1943–1944 рр.
68. Україна в останні роки сталінського керівництва (1945–1953 рр.). “Ждановщина”.
69. Лібералізація суспільно-політичного життя в Україні в умовах хрущовської “відлиги” 1953–1964 рр.
70. Загострення політико-ідеологічної кризи радянського режиму в 1964–1985 рр.
71. Національно-визвольний рух в 1964–1985 рр. Дисидентство. Шістдесятники. Українська Гельсінська група.
72. “Горбачовська перебудова” в УРСР. Національно-політичне життя в Україні в 1985–1991 рр.
73. Проголошення незалежності України. Становлення суверенної

Української держави в 1991–1994 рр.

74. Політичний, соціально-економічний і духовно-культурний розвиток України в 1994–2004 рр.

75. Особливості суспільно-політичного, соціально-економічного і культурного життя України в 2005–2013 рр.

76. Зовнішня політика України в 2005–2013 рр.

77. Євромайдан (Революція гідності) 2013–2014 рр.

78. Анексія Росією Криму. Гібридна війна проти України. Антитерористична операція (АТО) та Операція об'єднаних сил (ООС) на сході України в 2014–2022 рр.

79. Україна в 2014–2022 рр. Внутрішньо- і зовнішньополітичний розвиток. Відносини з Європейським Союзом.

80. Утворення помісної православної церкви в Україні 2018–2019 рр.

81. Повномасштабне вторгнення РФ в Україну 2022–2026 рр. та його наслідки. Російсько-українська війна в контексті світової геополітики.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література:

1. Конституція України. Київ, 1996.
2. Бойко О.Д. Історія України: Посібник. Київ, 2016. 656 с.
3. Бойко О. Новітня історія України, 2014–2019 рр. : навчальний посібник. Київ: Академія, 2020. 160 с.
4. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної нації ХІХ–ХХ століття. Київ, 2019. 656 с.
5. Гуржій О., Реєнт О. Славетна Україна. Битви та повстання від княжої до імперської доби. Київ: Арій, 2023. 352 с.
6. Дашкевич Я. Постаті: Нариси про діячів історії, політики, культури. 2-ге вид., виправл. й доповн. Львів, 2007.
7. Єсельчик С. Історія України. Становлення модерної нації. Київ, 2011.
8. Історія українського козацтва: нариси : у 2 т. Київ: Вид. дім “Києво-Могилян. академія”, 2006.
9. Історія української державності / Борисова О., Климов А.: підручник для вищих навчальних закладів: у 2-х томах. Київ: Видавничий дім «КОНДОР», 2018. Т. 2. (1917–2017 рр.). 464 с.
10. Кашуба М.В. Історія української культури: Курс лекцій. Львів, 2011.
11. Михальчук П.А. Історія України. Курс лекцій. Навчальний посібник. Вид. 2-ге, доп. і перероб. Тернопіль: Астон, 2003. 272 с.

12. Михальчук П.А. Історія України. Термінологічний і хронологічний довідник. Вид 2-ге, доп. і перероб. Тернопіль: «Підручники і посібники», 2006. 192 с.
13. Новітня історія України (1900–2000): Підручник / А.Г. Слюсаренко, В.І. Гусев, В.П. Дрожжин та ін.. Київ: Вища школа, 2000. 663 с.
14. Підкова І., Шуст Р. Довідник з історії України. Ч. 1–3. Київ: Генеза, 1999.
15. Політична історія України. У 6-ти т. Київ, 2002–2004.
16. Політична історія України: Посібник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. В.І. Танцюри. Київ, 2001. 488 с.
17. Ревізія історії. Російська історична пропаганда та Україна. Міжнародний фонд «Відродження». Київ: К.І.С., 2019. 98 с.
18. Рущенко І. Війна цивілізацій: анатомія українсько-російського конфлікту. Київ: Києво-Могилянська академія, 2020. 436 с.
19. Україна крізь віки. У 15-ти томах. Київ: Альтернативи, 1998–2001.
20. Україна в ХХ ст.: зб. документів і матеріалів (1900–1939). Упор. А.Г. Слюсаренко, А.О. Буравченков, М.І. Миронець та ін. Київ, 2000. 448 с.
21. Снайдер Т. Українська історія, російська політика, європейське майбутнє, за заг. ред.: Олексія Панича. Київ: Дух і Літера, 2014. 232 с.
22. Світлична В.В. Історія України: навчальний посібник для студ. вузів. 6-те вид., випр. і доповн. Київ: Каравела, 2012.
23. Україна. 30 років незалежності. Стислий довідник / За ред. д. і. н., проф. Киридон А. М. Київ: Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво», 2021. 536 с.

Допоміжна література:

1. Агресія Росії проти України: історичні передумови та сучасні виклики / авт. кол. : П.П. Гай-Нижник, Л.Л. Залізняк, І.Й. Краснодемська, Ю.С. Фігурний, О.А. Чирков, Л.В. Чупрій ; кер. проекту, упоряд. і наук. ред. : П.П. Гай-Нижник; Науково-дослідний інститут українознавства МОН. Київ, 2016. 586 с.
2. Бауманн Ф. Розділена династія. Родинна історія російського й українського націоналізмів / Пер. Лесь Белей. Львів: Локальна історія, 2025.
3. Вегеш М. Карпатська Україна (1938–1939). Ужгород, 1993. 301 с.
4. Верстюк В. Українська Центральна Рада: Навчальний посібник. Київ: Заповіт, 1997. 344 с.
5. Гетьмани України: Історичні портрети. Київ, 1991.
6. Голобуцький В. Запорозьке козацтво. Київ, 1994 434 с.
7. Домбровський Д. Король Руси Данило Романович. Політична біографія. Київ, 2025.
8. Залізняк Л. Нариси стародавньої історії України. Київ, 1994. 345 с.

9. Косик В. Україна і Німеччина в Другій світовій війні. Париж; Нью-Йорк; Львів, 1993.
10. Котляр М.Ф. Галицько-Волинська Русь. Київ: Альтернативи, 1998. 336 с.
11. Крип'якевич І. Богдан Хмельницький. Львів, 1990. 457 с.
12. Крип'якевич І.П. Галицько-Волинське князівство. Київ, 1984. 456 с.
13. Литвин М., Науменко К. Історія ЗУНР. Львів. 1995. 304 с.
14. Никифорак М.В. Буковина в державно-правовій системі Австрії (1774–1918 рр.). Чернівці: Рута, 2004. 383 с.
15. Павленко С. Іван Мазепа. Київ: Альтернативи, 2003. 416 с.
16. Патриляк І.К. Військова діяльність ОУН(б) у 1940–1942 рр. Київ, 2004. 598с.
17. Русначенко А. Національно-визвольний рух в Україні: середина 1950-х – початок 1990-х рр. Київ, 1998. 720 с.
18. Русина О.В. Україна під татарами і Литвою. Київ, 1998. 320 с.
19. Смолій В., Якубова Л. Крим і Донбас: проблеми й перспективи інтеграції в модерний український проект : аналітична записка; Інститут історії України НАН України. Київ, 2019. 116 с.
20. Смолій В.А., Степанков В.С. Українська національна революція XVII ст. (1648–1676). Київ, 1999. 325 с.
21. Солдатенко В.Ф. Українська революція. Історичний нарис. Київ: Либідь, 1999. 976 с.
22. Сурков О. Незавершена війна. Історія протистояння України з Росією в 2014–2015 роках. Київ: КМ-Букс, 2021. 480 с.
23. Українська Центральна Рада. Документи і матеріали. У 2-х т. Київ, 1996–1997.
24. Цвілюк С. А. Україна і «Русский мир». Важкий досвід співіснування: від «братського союзу» до ненависті і масової українофобії: історичні нариси та наукова публіцистика. Одеса: Астропринт, 2016. 522 с.
25. Шандра В., Аркуша О. Україна в ХІХ столітті: людність та імперії / НАН України, Інститут історії України. Київ, 2022.
26. Шандра В., Аркуша О. Україна в ХІХ столітті: доба модернізації / НАН України, Інститут історії України. Київ, 2022.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Порядок проведення та критерії оцінювання вступних випробувань регулюється Положенням про організацію вступних випробувань у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника.